

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel ustawy

Wybuch pandemii Covid-19 w marcu 2020 r., wzrost cen energii i jej nośników na rynkach światowych oraz rosyjska inwazja na Ukrainę w lutym 2022 r. zachwiały światową gospodarkę powodując niepokój społeczny. Wiele państw, włączając w to Polskę, zdecydowało się na wprowadzenie działań osłonowych, chroniących obywateli przed podwyższonymi kosztami życia, przez stabilizację cen energii dla wybranych grup odbiorców, czy wprowadzenie dodatkowych form wsparcia finansowego (m.in. dodatku węglowego, osłonowego czy dodatku elektrycznego) dla najbardziej potrzebujących gospodarstw domowych.

Pomimo stabilizacji na europejskim i światowym rynku paliw i energii, skutki kryzysu energetycznego wywołanego wojną w Ukrainie nadal są odczuwalne przez społeczeństwo. Ceny ciepła pozostawały na wysokich poziomach, dlatego przedłużono rozwiązania niwelujące skutki wzrostu cen ciepła najpierw do 30 czerwca 2024 r. a następnie do 30 czerwca 2025 r. w drodze przepisów ustaw:

– z dnia 7 grudnia 2023 r. o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła (Dz. U. poz. 2760),

– z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. poz. 859, z późn. zm.).

Analiza obecnej sytuacji wskazuje na zasadność odchodzenia od stosowania mechanizmów interwencyjnych o zasięgu powszechnym i powrocie do modelu funkcjonowania rynku energii sprzed kryzysu. Niemniej jednak odchodzenie od wsparcia odbiorców ciepła musi być realizowane w sposób kontrolowany, uwzględniający przede wszystkim sytuację najuboższych gospodarstw domowych, które w największym stopniu odczuwają wzrost rachunków za ciepło.

Z tego powodu proponuje się wprowadzenie nowych działań osłonowych wobec wysokich cen ciepła zorientowanych na osoby o niskich dochodach na drugą połowę 2025 r. i w roku 2026 z rozliczeniem końcowym do końca 2031 r. Jest to okres niezbędny na rozstrzygnięcie sporów sądowych, odwołań od decyzji odmownych odnośnie do przyznania bonu.

Analiza funkcjonowania obowiązującego do 30 czerwca 2025 r. systemu wsparcia odbiorców ciepła, uwzględniająca praktyczne doświadczenia z realizacji działania powszechnego systemu rekompensat i wyrównań wypłacanych przedsiębiorstwom ciepłowniczym w związku ze stosowaniem przez nich obniżonych, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 15 września 2022 r.

o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1509, z późn. zm.), cen w rozliczeniach z odbiorcami oraz rozliczeń finansowych tego systemu wskazuje na konieczność jego wygaszenia.

Wygaszany mechanizm wspierał uprawnionych odbiorców ciepła dostarczanego z systemów ciepłowniczych, wobec których przedsiębiorstwa ciepłownicze stosowały w rozliczeniach za ciepło obniżone ceny i stawki na zasadach określonych w ustawie. Przedsiębiorstwa ciepłownicze otrzymywały wyrównania (wcześniej rekompensaty), celem pokrycia strat wynikających ze stosowania w rozliczeniach z odbiorcami cen i stawek opłat niższych niż w zatwierdzonych taryfach. Kwoty wyrównań (rekompensat) były wypłacane przedsiębiorstwom ciepłowniczym przez Zarządcę Rozliczeń lub gminy właściwe ze względu na siedzibę przedsiębiorstwa, które otrzymywały środki na ten cel za pośrednictwem Wojewodów. Uprawnieni odbiorcy ciepła, w szczególności spółdzielnie i wspólnoty

mieszkaniowe rozliczali niższe ceny zakupu ciepła na cele ogrzewania i ciepłej wody użytkowej na poszczególne gospodarstwa domowe, które dzięki temu mechanizmowi płaciły niższe rachunki za ciepło.

Opisany powyżej dotychczasowy system wsparcia polegający na ograniczeniu wzrostu cen ciepła dla wszystkich gospodarstw domowych nie jest dalej uzasadniony. Niemniej jednak powrót do ceny rynkowych może być znacząco obciążający dla gospodarstw domowych o najniższych dochodach. W konsekwencji zasadne jest wprowadzenie nowych przepisów wdrażających mechanizm osłony w postaci **bonu ciepłowniczego** skierowanego do najuboższych gospodarstw domowych, które doświadczają wysokich cen ciepła. Szereg rozwiązań zawartych w projektowanej ustawie jest wzorowanych na sprawdzonych rozwiązaniach zawartych w ustawie z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego.

Bon ciepłowniczy

Projektowana regulacja ma na celu utrzymanie wsparcia dla gospodarstw domowych o niskich dochodach przez pokrycie części należności odbiorców ciepła wobec przedsiębiorstw energetycznych prowadzących działalność niekoncesjonowaną i koncesjonowaną w zakresie wytwarzania i dystrybucji ciepła wynikających ze wzrostu kosztów ogrzewania.

Bon ciepłowniczy będzie wypłacany gospodarstwom domowym, które:

- osiągają dochód, w przypadku gospodarstw domowych jednoosobowych, równy lub niższy niż 3272,69 zł – 40 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej oraz w przypadku gospodarstw domowych wieloosobowych, równy lub niższy niż 2454,52 zł – 30 % przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej na jedną osobę w gospodarstwie domowym,
- korzystają z ciepła systemowego (sieciowego) dostarczanego przez przedsiębiorstwo energetyczne,
- płacą za ciepło powyżej 170 zł/GJ.

Cena maksymalna energii elektrycznej

Ponadto, analiza sytuacji na rynku energii elektrycznej również wskazuje na zasadność stopniowego odchodzenia od wsparcia odbiorców tej energii. Niemniej, proces ten musi być realizowany w sposób stopniowy, uwzględniający przede wszystkim budżety gospodarstw domowych, które w największym stopniu są wrażliwe na zmiany cen energii elektrycznej. Dlatego też początkowo zaplanowano, że datą końcową stosowania ceny maksymalnej powinien być 30 września 2025 r.

Jednym z działań poprawiających sytuację odbiorców była zmiana okresu, na który będą zrekalkulowane nowe taryfy dla energii elektrycznej sprzedawców z urzędu. Przepisy te zostały wdrożone ustawą z dnia 23 kwietnia 2025 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku oraz w 2024 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej. Skrócenie okresu obowiązywania zmienionych taryf z 6 do 3 miesięcy miało na celu doprowadzenie do jak największego obniżenia cen energii elektrycznej dla gospodarstw domowych. Jednocześnie Rząd RP na bieżąco monitoruje sytuację na rynku, w tym tendencje kształtowania się cen hurtowych energii elektrycznej, jak również poddaje analizie sytuację ekonomiczną największych spółek energetycznych Skarbu Państwa. Wstępne wyniki tej analizy wskazują, że obniżenie cen energii elektrycznej w zmienionych taryfach dla energii elektrycznej sprzedawców z urzędu może być niewystarczające, aby zapewnić pełne poczucie bezpieczeństwa energetycznego

gospodarstw domowych. Z tego powodu zasadnym jest kontynuowanie działań osłonowych w IV kw. 2025 r. dla tej grupy odbiorców, biorąc pod uwagę konieczność dostosowania funkcjonujących mechanizmów wsparcia do aktualnej sytuacji rynkowej.

W konsekwencji zasadnym jest przedłużenie mechanizmu ceny maksymalnej energii elektrycznej dla gospodarstw domowych do końca 2025 r.

W projekcie ustawy w zakresie wsparcia odbiorców energii elektrycznej proponuje się zatem następujące środki realizacji:

1. przedłużenie obowiązywania mechanizmu ceny maksymalnej za energię elektryczną dla odbiorców energii w gospodarstwach domowych wynoszącej 500 zł/MWh, czyli ustalonej na niższym poziomie niż cena, która wynika z zatwierdzonych zmian taryf dla energii elektrycznej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki,
2. odpowiednie dostosowanie przepisów dotyczących systemu rekompensat dla przedsiębiorstw energetycznych za stosowanie wobec gospodarstw domowych ceny maksymalnej w IV kw. 2025 r. Przepisy te regulują odpowiednią cenę odniesienia, do której będzie referowana wysokość rekompensaty, określenie końcowego terminu na rozliczenie rekompensat z Zarządcą Rozliczeń S.A. oraz zwiększenie ustawowej reguły wydatkowej dotyczącej 2025 r. z uwagi na przedłużenie mechanizmu ceny maksymalnej z 9 miesięcy na cały 2025 r.

Zawieszenie wypłaty dodatku energetycznego

Ponadto, do końca 2025 r. obowiązuje zawieszenie wypłaty dodatku energetycznego na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. Ze względu na niską kwotę tego dodatku, ograniczoną grupę beneficjentów oraz wdrożenie w ostatnich latach lepszych rozwiązań chroniących odbiorców energii elektrycznej przed wzrostami cen tej energii, zasadnym jest przedłużenie zawieszenia poboru tego dodatku również w roku 2026 i 2027.

W konsekwencji, w projekcie proponuje się zmianę art. 15 stawy o dodatku osłonowym, poprzez pozostawienie bez rozpoznania wszystkich wniosków o wypłatę tego dodatku złożonych do dnia 31 grudnia 2027 r. Oczekuje się, że proponowany przepis uprości system wsparcia odbiorców wrażliwych, którzy będą mieli możliwość skorzystania z innych rozwiązań osłonowych, lepiej zaadresowanych do ich potrzeb.

2. Aktualny stan prawny w dziedzinie, której dotyczy projekt ustawy

Ustawa o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw wprowadzono regulacje, które wprowadziły mechanizm ustalania przez wytwórcę ciepła określonego poziomu średnich cen wytwarzanego ciepła dla odbiorców na potrzeby gospodarstw domowych i potrzeby użyteczności publicznej, zwanych dalej: „średnimi cenami wytwarzanego ciepła z rekompensatą” wraz z późniejszymi zmianami zapewniła funkcjonowanie mechanizmu maksymalnej ceny dostawy ciepła do 30 czerwca 2025 r.

Wsparcie odbiorców ciepła polegało na stosowaniu przez przedsiębiorstwa ciepłownicze maksymalnej ceny dostawy, a Państwo refundowało przedsiębiorstwom energetycznym różnicę pomiędzy zastosowaną maksymalną ceną dla odbiorców, a ceną taryfową zatwierdzoną przez Urząd Regulacji Energetyki.

W odniesieniu do odbiorców rynku energii elektrycznej, ustawa o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w latach 2023–2025 zapewnia do końca września br. możliwość rozliczeń za

energię elektryczną dla gospodarstw domowych po cenie maksymalnej wynoszącej 500 zł/MWh, czyli niższej niż średnia cena w taryfach zatwierdzanych przez Prezesa URE dla sprzedawców z urzędu.

3. Różnica między dotychczasowym, a projektowanym stanem prawnym

System wsparcia obowiązujący do 30 czerwca 2025 roku dotyczył wszystkich uprawnionych odbiorców ciepła, korzystających z ciepła dostarczanego przez systemy ciepłownicze, dla których przedsiębiorstwa ciepłownicze były zobowiązane stosować obniżone względem taryfy ceny i stawki za dostarczone ciepło zgodnie z mechanizmem maksymalnej ceny dostawy ciepła. Różnica pomiędzy ceną ciepła wynikającą z taryfy i stosowanej na mocy przepisów ustawy była pokrywana ze środków publicznych w formie wypłaty wyrównań dla przedsiębiorstw energetycznych. Gospodarstwa domowe korzystały z obniżonych rachunków za ciepło bez względu na ich sytuację materialną.

Proponowane rozwiązanie w postaci bonu ciepłowniczego będzie wsparciem przeznaczonym bezpośrednio dla gospodarstw domowych o niskich dochodach, korzystających z ciepła dostarczanego poprzez system ciepłowniczy przez przedsiębiorstwa energetyczne. Wsparcie skierowane zostanie zatem do osób najbardziej zagrożonych wzrostem kosztów ogrzewania, przyznawanym na podstawie kryteriów dochodowych i zróżnicowane ze względu na cenę ciepła dla danej grupy taryfowej w danym systemie ciepłowniczym.

W zakresie wsparcia odbiorców energii elektrycznej, dotychczasowe regulacje zapewniają gospodarstwom domowym możliwość rozliczeń za energię elektryczną po cenie maksymalnej wynoszącej 500 zł/MWh do dnia 30 września 2025 r. Z kolei w IV kw. 2025 r. odbiorcy ci musieliby opłacać rachunki za energię elektryczną zgodnie z cenami w taryfach zatwierdzanych przez Prezesa URE, które obecnie wynoszą ok. 623 zł/MWh. Proponowane rozwiązanie w postaci przedłużenia możliwości rozliczeń za energię elektryczną po cenie 500 zł/MWh będzie więc realnym wsparciem dla gospodarstw domowych, którzy w ten sposób nie odczują w IV kw. 2025 r. wzrostu wysokości rachunków za energię w porównaniu do rachunków za III kw. br.

4. Zasady przyznawania bonu ciepłowniczego

Bon ciepłowniczy będzie przyznawany na podstawie kryteriów dochodowych, co pozwoli prawidłowo oszacować koszty całego systemu. Jednocześnie będzie obowiązywać tzw. zasada złotówka za złotówkę, co oznacza, iż bon ciepłowniczy będzie przyznawany nawet po przekroczeniu kryterium dochodowego, a kwota bonu będzie pomniejszana o kwotę tego przekroczenia. Minimalna kwota wypłacanych bonów ciepłowniczych będzie wynosić 20 zł. Poniżej 20 zł kwota bonu ciepłowniczego nie będzie wypłacana.

Według danych GUS za 2023 rok, kryteria dochodowe spełnia około 6,3 mln gospodarstw domowych w Polsce. Zgodnie z danymi GUS „Warunki mieszkaniowe w Polsce w świetle wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021” – 52,9 % zamieszkałych mieszkań w Polsce ogrzewanych jest z sieci ciepłowniczych. Oznacza to, że w przypadku zastosowania kryterium dochodowego oraz kryterium wykorzystywania ciepła systemowego, z bonu mogłoby skorzystać około 3,3 mln gospodarstw domowych. Na podstawie częściowych danych przekazanych przez Zarządcę Rozliczeń S.A., Urząd Regulacji Energetyki oraz Izbę Gospodarczą Ciepłownictwo Polskie oszacowano, że około 270 tys gospodarstw domowych spośród korzystających z ciepła systemowego i spełniających przyjęty próg dochodowy płaci powyżej 170 zł/GJ. Po uwzględnieniu szacunków dotyczących gospodarstw domowych mogących skorzystać z mechanizmu złotówka za złotówkę do dalszych analiz przyjęto, że z bonu będzie mogło skorzystać około 402 tys gospodarstw domowych.

Bon ciepłowniczy będzie świadczeniem pieniężnym przysługującym korzystającemu z ciepła dostarczanego przez system ciepłowniczy na potrzeby ogrzewania przez przedsiębiorstwo energetyczne gospodarstwu domowemu jednoosobowemu, w którym wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323, z późn. zm.) w roku wskazanym, zwanego dalej „przeciętnym rocznym dochodem”, nie przekracza kwoty 3272,69 zł, oraz gospodarstwu domowemu wieloosobowemu, w którym wysokość przeciętnego dochodu w tym okresie na osobę nie przekracza kwoty 2454,52 zł.

Przeciętny roczny dochód to:

- 1) dochód za 2024 r. – w przypadku wniosku o wypłatę bonu ciepłowniczego za okres od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2025 r.;
- 2) dochód za 2025 r. – w przypadku wniosku o wypłatę bonu ciepłowniczego za okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.

Bon ciepłowniczy przyznawany będzie dwukrotnie, za wskazane okresy, w wysokości:

- 1) za okres od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. jednorazowo:
 - a) 500 zł – dla gospodarstwa domowego w przypadku gdy jednoskładnikowa cena ciepła obowiązująca w rozliczeniach z odbiorcami ciepła w danej grupie taryfowej w danym systemie ciepłowniczym jest wyższa niż 170 zł/GJ i nie wyższa niż 200 zł/GJ,
 - b) 1000 zł – dla gospodarstwa domowego w przypadku gdy jednoskładnikowa cena ciepła obowiązującej w rozliczeniach z odbiorcami ciepła w danej grupie taryfowej w danym systemie ciepłowniczym jest wyższa niż 200 zł/GJ i nie wyższa niż 230 zł/GJ,
 - c) 1750 zł – dla gospodarstwa domowego w przypadku gdy jednoskładnikowa cena ciepła obowiązującej w rozliczeniach z odbiorcami ciepła w danej grupie taryfowej w danym systemie ciepłowniczym jest wyższa niż 230 zł/GJ;
- 2) za okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r. jednorazowo:
 - a) 1000 zł – dla gospodarstwa domowego w przypadku gdy jednoskładnikowa cena ciepła obowiązująca w rozliczeniach z odbiorcami ciepła w danej grupie taryfowej w danym systemie ciepłowniczym jest wyższa niż 170 zł/GJ i nie wyższa niż 200 zł/GJ,
 - b) 2000 zł – dla gospodarstwa domowego w przypadku gdy jednoskładnikowa cena ciepła obowiązującej w rozliczeniach z odbiorcami ciepła w danej grupie taryfowej w danym systemie ciepłowniczym jest wyższa niż 200 zł/GJ i nie wyższa niż 230 zł/GJ,
 - c) 3500 zł – dla gospodarstwa domowego w przypadku gdy jednoskładnikowa cena ciepła obowiązującej w rozliczeniach z odbiorcami ciepła w danej grupie taryfowej w danym systemie ciepłowniczym jest wyższa niż 230 zł/GJ.

Przyjęte kryteria dochodowe bonu ciepłowniczego pozwolą objąć wsparciem różne grupy beneficjentów, którzy z różnych przyczyn mają trudności w pokrywaniu rachunków za ciepło. Z pomocy w postaci bonu skorzystają m.in. mniej zamożni emeryci ze świadczeniem poniżej minimalnej emerytury, emeryci i renciści ze świadczeniem równym najniższej emeryturze czy też beneficjenci pomocy socjalnej. Świadczenie pozwoli częściowo pokryć płatności za ciepło tym odbiorcom, którzy ze względu na niskie dochody są zagrożeni ubóstwem energetycznym, w zakresie, w jakim ubóstwo energetyczne pokrywa się z ubóstwem dochodowym. Należy podkreślić, że niskie dochody tych osób wpływają bezpośrednio na jakość ich życia i sprawiają, że ciężko im funkcjonować w społeczeństwie ze względu na sytuację finansowo-materialną. Bardzo często takie osoby mają problem nie tylko z opłacaniem rachunków za ciepło, ale także z zaspokojeniem innych podstawowych potrzeb życiowych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania (żywność, ubrania, leki). Pomoc w postaci przyznania osobom spełniającym założone kryteria dochodowe bonu ciepłowniczego, wpłynie pozytywnie na ich budżety domowe i zwiększy nie tylko ich poczucie bezpieczeństwa, ale również ułatwi dostęp do podstawowej usługi użyteczności publicznej jaką jest ciepło.

Za przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o wypłatę bonów ciepłowniczych odpowiedzialny będzie wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby wnioskującej o bon ciepłowniczy. Gminom przysługiwać będzie 3 % wartości wypłaconych świadczeń na poczet obsługi ustawowego zadania. Projektowane przepisy przewidują katalog danych, jakie podaje się we wniosku o wypłatę bonu ciepłowniczego. Wzór wniosku o wypłatę bonu ciepłowniczego będzie udostępniany przez ministra właściwego do spraw energii w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej obsługującego go urzędu, co pozwoli na zapewnienie przejrzystości i kompletności tego wniosku, a jednocześnie odciąży gminy z konieczności samodzielnego przygotowywania wzoru wniosku. Wniosek będzie można składać na piśmie w postaci papierowej albo elektronicznej za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2024 r. poz. 1513).

Do wniosku o wypłatę bonu ciepłowniczego trzeba będzie złożyć:

- zaświadczenie potwierdzające fakt korzystania z ciepła dostarczanego przez system ciepłowniczy na potrzeby ogrzewania przez przedsiębiorstwo energetyczne właściwe dla gospodarstwa domowego wnioskodawcy oraz informację o wysokości jednoskładnikowej ceny ciepła stosowanej w rozliczeniu z odbiorcami w danej grupie taryfowej w danym systemie ciepłowniczym właściwych dla gospodarstwa domowego wnioskodawcy, na dzień złożenia wniosku,
- w przypadku gdy gospodarstwo domowe jest odbiorcą ciepła dostarczanego przez system ciepłowniczy na potrzeby ogrzewania przez przedsiębiorstwo energetyczne, wnioskodawca zamiast zaświadczenia składa oświadczenie obejmujące informacje wskazane w ww. zaświadczeniu.

Ww. zaświadczenie wydaje spółdzielnia, wspólnota mieszkaniowa, właściciel lub zarządzający budynkiem, lub inny podmiot zobowiązany do zapewnienia dostarczania ciepła do gospodarstwa domowego w terminie 7 dni od wystąpienia przez wnioskującego o bon ciepłowniczy.

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się bezpośrednią sprzedażą wytworzonego ciepła lub przedsiębiorstwo energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie obrotu ciepłem, lub dystrybutor ciepła, który zawarł umowę o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji ciepła z odbiorcą, który zawarł umowę sprzedaży ciepła z innym przedsiębiorstwem energetycznym będzie zobowiązane opublikować jednoskładnikowe ceny dostawy ciepła, stosowane w rozliczeniach z odbiorcami w każdej grupie taryfowej w każdym systemie ciepłowniczym, na swojej stronie internetowej lub w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przedsiębiorstwo energetyczne realizuje obowiązek publikacji dwukrotnie:

- 1) w terminie do 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy w zakresie jednoskładnikowych cen dostawy ciepła jakie stosuje w dniu wejścia w życie ustawy;
- 2) w terminie do 15 maja 2026 r. w zakresie jednoskładnikowych cen dostawy ciepła jakie stosuje 30 kwietnia 2026 r.

Operacyjnie, przyznawanie i wypłacanie bonów ciepłowniczych nie będzie wymagało przygotowania nowych procedur. Weryfikacja progów dochodowych była i jest realizowana przez gminy przy weryfikacji uprawnień beneficjentów do dodatku osłonowego, a także w przypadku wypłat bonu energetycznego.

Wnioski o wypłatę bonu ciepłowniczego wnioskodawcy będą mogli składać w terminie:

- 1) od 3 listopada 2025 r. do 15 grudnia 2025 r. za okres od 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2025 r.,
 - 2) od 1 czerwca 2026 do 31 lipca 2026 r. za okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.
- Na rozpatrzenie prawidłowo złożonego wniosku o wypłatę bonu przez wnioskodawcę gmina będzie miała 90 dni.

Bon ciepłowniczy gminy będą wypłacać niezwłocznie po jego przyznaniu przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz otrzymania dotacji celowej. Wypłata bonu ciepłowniczego będzie zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Gminy otrzymają 3 % wypłacanych kwot tytułem pokrycia kosztów realizacji procesu rozpatrywania wniosków, przyznawania i wypłaty bonu ciepłowniczego.

Gmina będzie składała wojewodzie wniosek o przekazanie dotacji celowej w terminie:

- 1) do 19 grudnia 2026 r. na wypłatę bonu ciepłowniczego za okres od 1 lipca 2025 do 31 grudnia 2025 r.;
- 2) do 14 sierpnia 2026 r. na wypłatę bonu ciepłowniczego za okres od 1 stycznia 2026 r.

Wojewodowie będą występować do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o przekazanie środków finansowych na dotacje celowe na realizację wypłat bonu ciepłowniczego:

- 1) do 2 stycznia 2026 r. na wypłatę bonu ciepłowniczego za okres od 1 lipca 2025 do 31 grudnia 2025 r.;
- 2) do 31 sierpnia 2026 r. na wypłatę bonu ciepłowniczego za okres od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.

Wprowadzenie rozwiązania systemowego wg kryteriów dochodowych poprawi sytuację najbardziej potrzebujących gospodarstw domowych. Brak działań celowanych, chroniących najuboższych odbiorców ciepła systemowego, z pewnością spowoduje powiększenie poziomu ubóstwa energetycznego wśród gospodarstw domowych.

5. Zmiany pozostałych ustaw

Poza przepisami dotyczącymi bonu ciepłowniczego projektowane przepisy zakładają również zmiany niektórych innych ustaw w celu realizacji przepisów ustawy o bonie ciepłowniczym. Te zmieniane ustawy to:

- ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego,
- ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy,
- ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji,
- ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
- ustawa z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w latach 2023–2025.

Dodatkowo, projektowane przepisy zawierają również zmianę przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy (Dz. U. z 2025 r. poz. 610), których celem jest zmodyfikowanie terminów przekazywania danych oraz kalkulacji i publikacji stawek opłaty mocowej. Dzięki zmodyfikowaniu terminów, kalkulowane przez Prezesa URE stawki będą w jak największym stopniu uwzględniać wszystkie koszty rynku mocy, w tym te wynikające z aukcji uzupełniających rynku mocy. Poza tym dodano przepis epizodyczny, którego celem jest umożliwienie rekalkulacji opłaty mocowej na rok dostaw 2026.

6. Źródła finansowania, jeżeli projekt niesie obciążenia dla budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego

Środki na wypłatę bonów ciepłowniczych pochodzić będą z budżetu państwa. Środki budżetu państwa przeznaczone na ten będą zaplanowane z rezerwy celowej budżetu państwa część 83 – Rezerwy celowe.

Środki na wypłatę rekompensat z tytułu stosowania ceny maksymalnej energii elektrycznej pochodzić będą z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

7. Wejście w życie

Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów dotyczących zmian w ustawie o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w latach 2023–2025, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 30 września 2025 r.

Proponowane rozwiązanie dotyczące terminu wejścia w życie projektowanej ustawy jest uzasadnione interesem adresatów zawartych w nim norm prawnych. Natomiast, natychmiastowe wejście w życie przepisów dotyczących zmian w ustawie o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w latach 2023–2025 z mocą od dnia 30 września 2025 r. jest uzasadnione ważnym interesem państwa, a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Zachowanie czternastodniowego *vacatio legis* mogłoby wiązać się z negatywnymi konsekwencjami w szczególności dla gospodarstw domowych, przez brak możliwości ograniczenia negatywnych skutków finansowych, związanych z podwyżkami cen ciepła systemowego.

8. Ocena zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

9. Notyfikacja

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie zawiera wymogów nakładanych na usługodawców podlegających notyfikacji, o której mowa w art. 15 ust. 7 lub art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006 str. 36).

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.